

N:o 34.

Ank. till Riksd. Kansli den 3 Maj 1872, kl. 8 e. m.

*Andra Kammarens Andra Tillfälliga Utskotts Utlåtande N:o 14,
med anledning af erhållen återremiss af Grefve Sparres
motion N:o 152 om indragning af vissa embeten och
tjänster samt om vilkorliga fullmakter.*

I utlåtande af den 8 April, N:o 29, hade det Tillfälliga Utskottet funnit sig på anförda skäl föranlåtet hemställa, att ofvannämnda motion N:o 152 »för närvarande icke må föranleda till någon Riksdagens åtgärd».

Då detta utlåtande den 17 April föredrogs i Andra Kammaren, uppstod en vidlyftig öfverläggning, som slöt dermed, att motionen återlemnades till Utskottet på yrkande af en talare, hvilken väl icke ansåg motionen kunna i oförändradt skick antagas, men önskade, att den utredning af ämnet, hvilken af motionären muntligt lemnades under diskussionen, jemväl måtte af Utskottet skärskådas. — I det sålunda framställda yrkandet instämde motionären.

Sedan Utskottet den 1 Maj fått mottaga diskussionsprotokollet, har Utskottet ånyo tagit ärendet i öfvervägande. — Den i motionen anförda motivering anser sig Utskottet hafva i sitt förra utlåtande besvarat; om den motivering, som i diskussionen tillkommit, får Utskottet nu afgifva yttrande.

Dervid åligger det Utskottet att i främsta rummet upptaga frågan om vilkorliga fullmakter för häradshöfdingar, enär den talare, som framställde det yrkande om återremiss, hvilket af motionären och Kamma-

Bih. till Riksd. Prot. 1872. 8 Saml. 2 Afd. 2 Band. 22 Häft.

rens flertal biträddes, ansåg, »att kanske den största vigten af motionärens förslag ligger just i denna punkt, emedan den afser underdomstolarnes omorganisation». — Men härvid förekommer:

att, såsom Tillfälliga Utskottet i utlåtandet N:o 29 ådagalagt, sådana villkorliga häradshöfdingefullmakter redan nu äro i bruk enligt Kongl. Maj:ts på grund af framställning från 1865—1866 års Riksdag derom fattade beslut, hvilket förhållande också af Lag-Utskottet i dess utlåtande N:o 33 vid innevarande riksdag (sid. 12) ytterligare uppgifvits och bestyrkts;

att motionären sjelf i diskussionen rörande den af honom afgifna motion »uttryckligen förklarar», att han »i afseende å häradshöfdingarne» ej hade »något att säga», och att hans »mening icke är att röra vid dessa embetsmän»;

att således, emot hvad Tillfälliga Utskottet tillförene trott sig hafva af motionens ordalydelse anledning antaga, motionärens yrkande om villkorliga fullmakter »till sådana domarembeten, i afseende å hvilka förändring anses böra ifrågakomma», måste enligt denna hans tolkning förstås såsom åsyftande domarembeten inom Hofrätterna, men icke häradshöfdingebefattningar; samt

att, äfven om, emot motionärens egen nyss anförda tolkning af ett tvetydigt yrkande i hans motion, detta skulle kunna tydas såsom åsyftande formen för häradshöfdingars fullmakter, någon skrifvelse derom till Kongl. Maj:t desto mindre nu bör ens ifrågasättas, som innevarande Riksdags båda Kamrar godkänt Lag-Utskottets i dess förutnämnda utlåtande N:o 33 gjorda framställning, att annan motionärs förslag om en sådan skrifvelses aflåtande måtte af Riksdagen lemnas utan vidare afseende.

Dessa förhållanden synas Utskottet innebära öfvernog af skäl att icke tillstyrka ifrågställd skrifvelse till Kongl. Maj:t rörande formen för landtdomares fullmakter.

Hvad åter angår Justitierevisions-expeditionen, har motionären under diskussionen förklarar sig åsyfta dels indragning af protokollsekreterare-, kanslist- och kopist-graderna, dels att, vid uppkommande ledigheter inom dessa grader, innan indragning kunnat beslutas och sättas i verket, platserna måtte blott på förordnande återbesättas, och har motionären dervid afstått från det i motionen gjorda yrkandet om revisionssekreterares tillsättande på förordnande.

Utskottet har i sitt förra utlåtande erinrat, att redan nu flera af ifrågavarande embets- och tjänstemän äro blott konstituerade eller tillförordnade, hvilket sätt att fylla ledigblifvande platser inom Justitierevisionsexpeditionen allt mer synes vinna tillämpning. I denna del af frågan torde alltså icke heller någon särskild framställning från Riksdagen vara behöflig eller lämplig.

Beträffande frågan om inskränkande af antalet embeten och tjänster inom Justitierevisions-expeditionen har Utskottet af diskussionen i Kammaren inhemtat, att motionären åsyftat indragande af flertalet befattningar inom expeditionen, hvadan alltså denna del af motionen i och för sig är ganska omfattande och vigtig. Så mycket bjertare framstår då knapphändigheten af de till grund för yrkandet skriftligen anförda skäl, och äfven med erkännande att dessa under diskussionen betydligt utvecklades, tilltror sig Utskottet icke att endast på grund af hvad sålunda muntligen af motionären anfördes och delvis af andra talare bemöttes, delvis lemnades ogranskadt, kunna stödja förslag om en skrifvelse i så viktigt ämne från Riksdagen till Kongl. Maj:t. Och Utskottet anser ett uppskof härutinnan desto mindre vara menligt, som Kongl. Maj:t, äfven utan att erhålla en sådan påminnelse, icke saknar anledning att dels vid uppgörande af förslag till rättskipningens ordnande taga Justitierevisionens ställning och arbetsordning i betraktande, och dels vid pröfvande af Riksdagens skrivelser i fråga om embeten och tjänster inom statsdepartementen öfverväga, huruvida protokollssekretärer-, kanslist- och kopist-befattningarne, hvilka i departementen, lika väl som i Justitierevisionen, förefinnas, böra underkastas reformer eller, rent af, indragningar.

I fråga om Hofrätterna har motionären i diskussionen förklarar sin mening vara, att en sedan vid pass sextio år ifrågaställd omorganisering af dessa öfverdomstolar nu bör på det sättet genomföras, att de tre Hofrätterna delas i 15 delar och flyttas ut i lika många landsorter. — Frågans lösning på sådan väg tyckes han antaga såsom nära förestående, och med hänsyn dertill vidhåller han icke blott sitt yrkande, att lägre tjänster inom Hofrätterna böra tillsvidare endast på förordnande tillsättas, utan förklarar jemväl uttryckligen, att hans sista yrkande i motionen är så att förstå, att han velat ifrågasätta vilkorliga fullmaktens utfärdande jemväl för *domare* inom Hofrätterna, således för hofrättsråd och assessorer.

Men då Utskottet i sakens förevarande skick funnit sig icke ega anledning tillstyrka en skrifvelse till Kongl. Maj:t i fråga om de lägre hofrättstjenstemännens ställande på lösare grund, vågar Utskottet ännu mindre att, beträffande hofrättsråd och assessorer, göra en sådan framställning, om hvars lämplighet, i hvad dem angår, motionären dessutom sjelf förklarar sig vara tveksam. Äfven om motionärens önskan att snart få se Hofrätterna femtondelade skulle hafva utsigt till framgång, förefaller det Utskottet, att man bör nogsamta betänka sig, innan man af sparsamhetsskäl gör väsendtligt intrång på domarens, än mer öfverdomarens oberoende ställning, hvilken ock motionären sjelf tycktes vilja värna, då han, vid tal om en annan punkt i motionen, förklarade sig hafva »den öfvertygelsen, att domare och i allmänhet de, som hafva en dömande myndighet, böra vara oberoende». Att från denna allmänna regel göra undantag för hofrättsråd och assessorer, kan ej gerna anses billigt och välbetänkt. Och besparingen bliefve för öfrigt ringare, i mån som reformen må vara nära förestående och den nya grundsatsens tillämpande sålunda komme att drabba endast ett mindre antal.

På grund af hvad Utskottet dels i utlåtandet N:o 29, dels här ofvan haft äran anföra, anser sig Utskottet ega giltig anledning vördsam samt hemställa,

att ifrågavarande motion måtte lemnas utan vidare afseende.

Stockholm den 3 Maj 1872.

På Utskottets vägnar:

G. S. Åkerhielm.